

мов – 66 % по питательности сказывает положительное влияние на потребление кормов, показатели рубцового пищеварения, переваримость питательных веществ рационов, морфо-биохимический состав крови и позволяет получить среднесуточные приросты животных 850–920 г, контроль – 835 г при затратах кормов 4,7–4,9 ц корм. ед. на 1 ц прироста.

УДК 636.4.083.312.4

ЕФЕКТИВНІСТЬ УТРИМАННЯ СВИНЕЙ НА ГЛИБОКІЙ ПІДСТИЛЦІ

Р. В. Мартинюк

Білоцерківський національний аграрний університет

Існує думка, що групове утримання свиней з використанням солом'яної підстилки більш природне та дешеве. Така система утримання успішно використовується в багатьох країнах світу для різних технологічних груп тварин.

Передусім, доступ техніки до місця транспортування свиней у приміщеннях, подачі кормів та гноєвидалення має бути вільним за будь-якої погоди. Місце перебування тварини не повинно заболочуватися. Для цього доцільно розміщувати його на підвищенні, де б воно вільно промивалося, хоча іноді трамбування глини у вологонепроникний фундамент може спричинити певні труднощі. Потрібно уникати низин, у яких можуть спостерігатися різка зміна температур. Дренаж належить відводити від будівель. Приміщення варто орієнтувати в бік домінуючих вітрів для природної вентиляції. Потрібно передбачити доволі місця для зберігання соломи і гною. Усі земляні роботи необхідно завершити до початку будівництва арочних конструкцій.

Подумайте заздалегідь про затінок, особливо для сухостійних свиноматок. Для цього односкатні дахи нахиляють з півночі на південь, залишаючи козирок 1,0–1,2 м з північної сторони.

Розмежовуюча відстань між свинарниками у простих ангарних конструкціях із вентиляцією з одного кінця в інший (тунельний) – мінімум 1 м, втім, не забувайте про доступ для машин, обслуговування, дренаж і протипожежну безпеку. Оптимальна відстань при використанні бічних штор для вентиляції із сторони в сторону – п'ятикратна висота найближчої споруди, арочної конструкції чи високого об'єкта (наприклад, зерносховища). Ряди арочних приміщень, розставлені на цій відстані, можна наблизити, якщо наступні зміщені наполовину ширини попередніх будівель.

Фундамент піднімають на 100–300 мм, щоб дощі не заливали приміщення. Він повинен бути непроникним, бажано з бетону, за яким легше доглядати, міняти підстилку, дезинфікувати тощо.

Також дуже важливо наявність автоматичної роздачі корму: годівниці з подачею корму з труби, для сухого/вологого корму, одинарні, тунельні і традиційні. Годівниці для сухого/вологого корму не підходять для відлучених поросят. Необхідно виключити подачу води в годівницю для корму, а замість цього поставити додаткові поїлки для 2–3-тижневих поросят після відлучення.

Поїлки не повинні розбризкувати воду, бо це зволожить підстилку. Найкраще використовувати поїлки у вигляді ночвів, чашок чи піддонів, можна також застосовувати поїлки з кришками. Кількість питної води, необхідна на одну тварину при використанні поїлок, з яких вода, практично, не розливається, приблизно у 3,0–3,5 разів більша, ніж обсяг спожитого корму. Вода повинна бути прохолодна, тому водопровід захищають від прямих сонячних променів.

Для додання у воду медикаментів у кожному приміщенні необхідно використовувати дозатори. Дозатори можна переносити з приміщення в інше. Якщо можливо, заповнити приміщення тваринами необхідно за один день. Коли ж це неможливо, використовують суцільні перегородки між загонами, щоб не було зорового контакту між ними. Якщо й цієї умови дотриматися важко, намагайтеся, щоб у групі не було свиней, вікова різниця між якими становить більше 2-х тижнів.

Рекомендований простір для свиней на глибокій підстилці:
відлучені у віці 3–10 тижнів – 0,55 кв. м;
у віці 8–24 тижнів – 1,30 кв. м;
сухостійні свині – 2,5–3 кв. м;
решта – 1,0 кв. м.

Для підстилки найкраще підходять рисові лусочки, також можна використовувати соломку ячмінну і пшеничну, тритикале, стебла кукурудзи, рослинні залишки ріпаку. У тирсі може виникати пташиний туберкульоз.

Необхідно систематично щодня перевіряти тварин. Для хворих свиней потрібні окремі загони, щоб ізолювати від здорових.

Встановлено, що свиноматки яких утримували великими групами на глибокій підстилці, народжували на 8,1 % більше живих поросят, на 4,6 % більше їх залишалось до відлучення. Однак зв'язку між кількістю поросят і типом утримання не виявлено. Утримання свиней великими групами на глибокій підстилці збільшило на 1 день, або 18,5 % тривалість приходу в охоту після відлучення та зменшило їх запліднюваність на 2,2 %.

Серед різноманіття альтернативи (пасовищне утримання свиней, системи «Каргілл» тощо) однієї з найбільш вдалих є групове утримання свиней в ангарах. Технологія прийшла з Японії і сьогодні застосовується в різних країнах та кліматичних зонах для відгодівлі свиней, змісту кнурів, холостих і супоросних свиноматок і навіть підсисних свиноматок з приплодом. Суть технології полягає в утриманні свиней великими однорідними групами на глибокій незмінюваній підстилці, годуванні досхочу сухими збалансованими комбікормами при вільному доступі до води і використанні природної вентиляції для регулювання мікроклімату.

Частина ангара заповнюється підстилкою. Більшість виробників використовує підстилку на долівці. Найбільш часто використовуваний підстилковий матеріал – солома злакових культур, але можна застосовувати і тирсу, деревні стружки, лушпиння насіння соняшнику та інші органічні матеріали з високою вологи поглинаючою здатністю. Підстилковий матеріал спочатку розміщується шаром до 0,2 м, у міру зволоження підстилки його поступово додають.

Численні порівняльні дослідження ангарної і традиційної системи утримання не виявили істотних відмінностей за рівнем продуктивності свиней та операційних виробничих витрат. Рівень середньодобових приростів у свиней на відгодівлі на глибокій підстилці незмінюваній становить 750–850 г, коефіцієнт конверсії корму – 2,70–3,20, відмінок – на рівні 3,0–4,0 %, а забійний вихід – 74–75 %. Багато хто відзначає деяку перевагу рівня продуктивності свиней в ангарах влітку і зворотну залежність в зимовий період часу.

Що стосується фінансових показників, то за рахунок дешевизни приміщення і отже меншого обсягу необхідних інвестицій прибуток на капіталовкладення для аграрних споруд становить 35–40 %, а для традиційної системи – 17–20 %, термін окупності складає відповідно 2–2,5 роки і 5–5,2 років. Ці дані отримані в ринкових умовах США і Канади. Досвід використання альтернативної технології в Росії та Україні показує, що реально окупити інвестиції за 1–1,5 роки за рахунок більш високих цін на свинину і відносно низьких витрат.

Отже, утримання свиней на глибокій підстилці має ряд переваг і вказує на ефективність її використання.

УДК 636.2.087.72

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ НОВОГО НАПОЛНИТЕЛЯ ДЛЯ ПРЕМИКСОВ ТЕЛЯТАМ НАЧАЛЬНОГО ПЕРИОДА ВЫРАЩИВАНИЯ

***М. А. Надаринская, А. И. Козинец, О. Г. Голушко, Т. Г. Козинец
РУП «Научно-практический центр Национальной академии наук
Беларуси по животноводству»***

Премиксы, являясь концентрированными носителями витаминов и микроэлементов, чаще всего используются в качестве корректоров рецептуры комбикормов, позволяя сбалансировать основные питательные вещества путём ввода через премиксы биологически активных веществ, стимуляторов и лекарственных средств. Они представляют собой однородные смеси измельченных до необходимой крупности микродобавок и наполнителя. В настоящее время в зарубежной практике в качестве сы-